

Utredning på Statens institutionsstyrelse (SiS)

2012-10-24

Eva da Silva

Diana Klugman

HK, SiS

Målgrupp, lagrum och antal institutionsplatser

- **Vuxna med missbruk**

LVM – Lagen om Vård av Missbrukare i vissa fall

11 institutioner med totalt **349 platser** – 2011

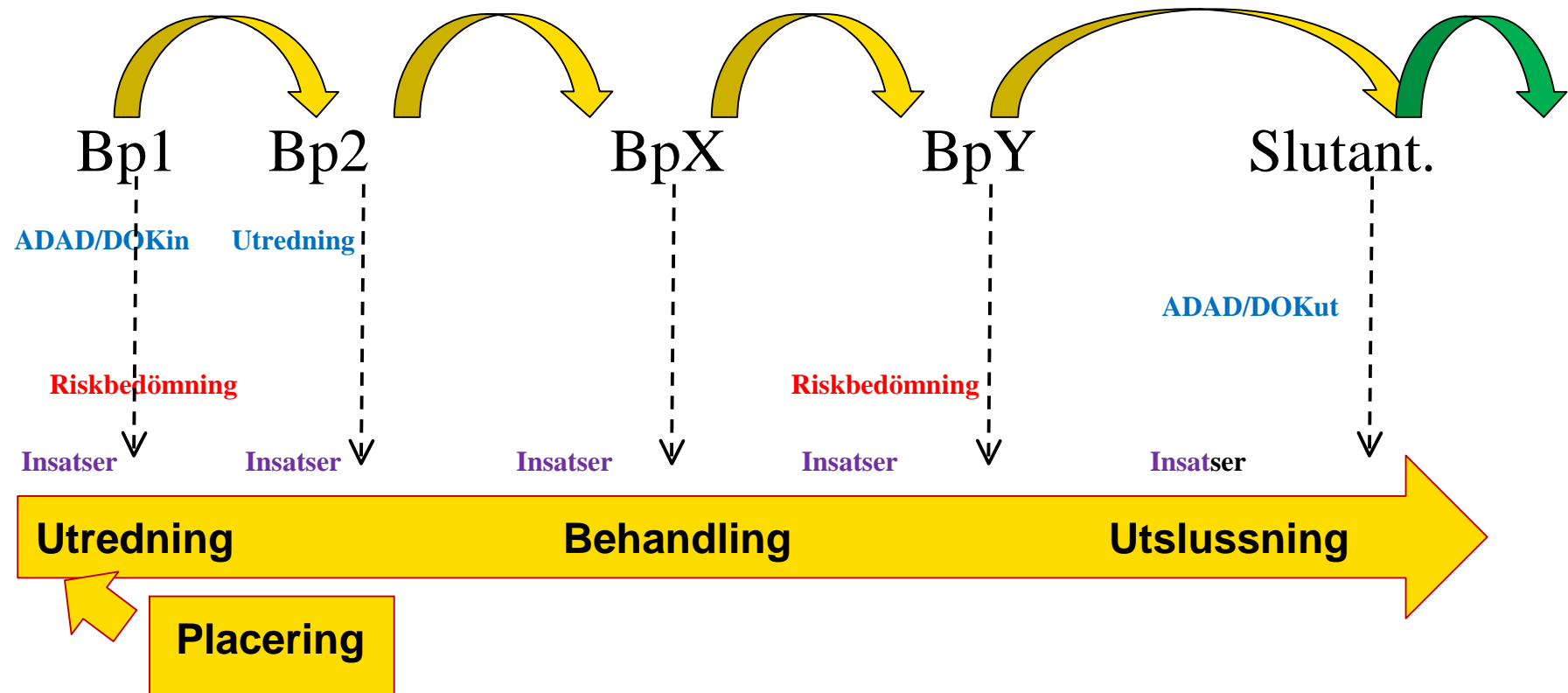
- **Ungdomar med antisocial problematik**

LVU – Lagen om Vård av Unga *12-20 år*

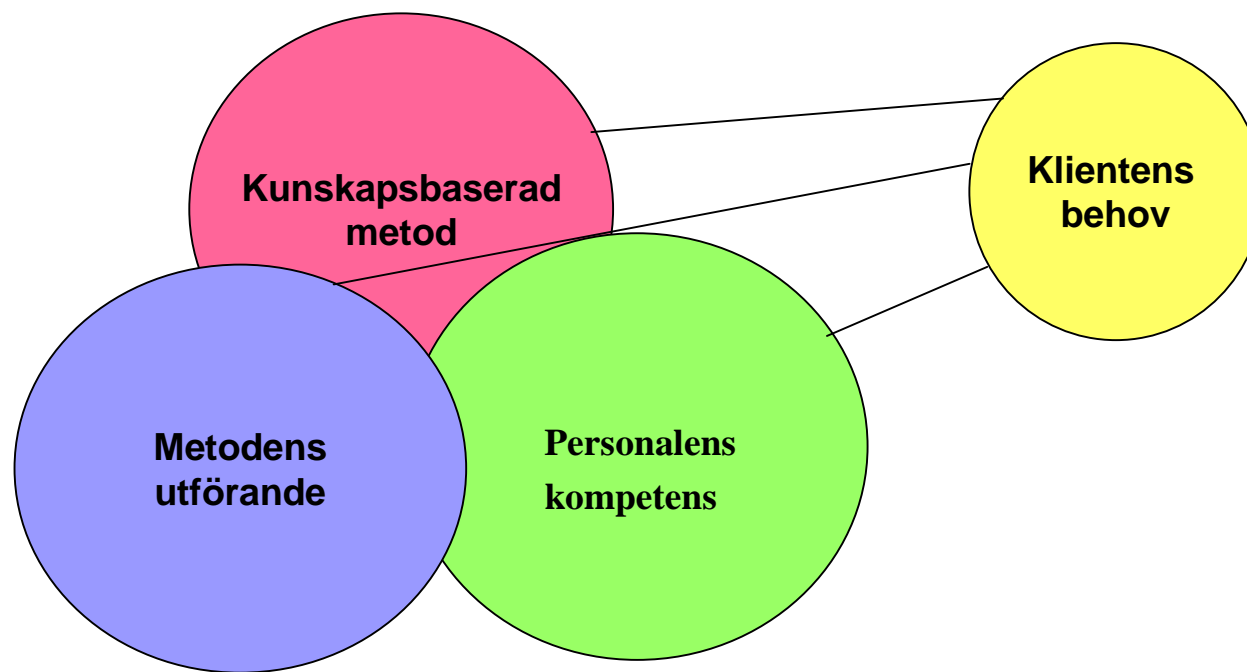
LSU – Lagen om Slutna Ungdomsvård *brott 15-17 år*

25 institutioner med totalt **572 platser** + **68 platser** för LSU på 6+1 inst.– 2011

Behandlingsprocess inom SiS

Kunskapsbaserade metoder

Principer för effektiv behandling

Principerna ska appliceras på alla verksamhetsområden;
utredning, behandling på institution och på *utslussning*

Riskprincipen

Vilka ungdomar/klienter har bäst nytta av att genomgå behandling?

Risk för återfall i kriminalitet?

Använd strukturerade metoder för risk- och behovsbedömning.

Hög risk för återfall – behandling är mest effektiv

Låg risk för återfall – blanda, om möjligt, inte med ungdomar/klienter med hög eller måttlig risk.

Behovsprincipen

Vad ska man rikta in sig på i behandlingen?

Rikta behandlingen mot identifierade problem och de riskfaktorer som framkommit i utredningen och som är möjliga att påverka, dvs de dynamiska riskfaktorerna.

Riskfaktorer; ”*The Big Four*” och ”*The Moderate Eight*”

- Antisocial historik
- Antisocial personlighet
- Antisociala attityder och värderingar
- Antisociala kamrater

- Familjesituation
- Skola/arbete
- Fritid
- Missbruk

(*Andrews, D.A. & Bonta, J. 2010*)

m.fl.)

Skyddsfaktorer

Omständigheter som minskar riskfaktorernas betydelse,
t.ex.

väl fungerande kamrater

aktiv, positiv fritidssysselsättning

fungera väl i skolan

ha god kontakt med väl fungerande auktoritetsperson.

Responsivitetsprincipen

- *Välj* de metoder som kan ge bäst resultat
- *Anpassa* metoderna till den enskilde individen

Vad är utredningsarbete?

”Att knyta ihop säcken!”

eller

”Att lägga pussel!”

eller

”Att skapa helhet av delar”

Uppdrag ———> Utredningsarbete ———> Slutsatser

Drivkraft i utredningsarbetet

Personer som fullföljer behandlingen har bättre prognos än de med behandlingssammanbrott.

Utredningsteam

- Utredningsansvarig
- Psykolog
- Pedagog
- Familj- och nätverksansvarig
- Ansvarig för beteendeobservationer

Utredningens disposition

➤ Huvudutlåtande

➤ Delutlåtanden

Psykologutlåtande

inkl strukturerad risk- o behovsbedömning

Pedagogutlåtande

Familj- o nätverksutlåtande

Medicinskt utlåtande

Beteendeobservationer

Missbruksutlåtande

Psykiaterutlåtande

Disposition för utlåtanden

- Syfte - frågeställningar
- Metod
- Resultat
- Bedömning

Psykologutlåtandets omfattning

- Begåvning
- Neuropsykologisk funktionsnedsättning
- Psykiskt tillstånd
- Relevanta personlighetsdrag – styrkor o svagheter
- Mognadsnivå
- Realitetsanpassning
- Attityder o värderingar
- Risk- och behovsbedömning
- Motivation

Neuropsykologisk bedömning

I förekommande fall;

Neuropsykologisk bedömning innefattande diagnostik avseende funktionsnedsättning inom uppmärksamhetsområdet och autismspektrum.

Vid mer komplex diagnostik som inte behandlas inom ramen för en SiS-utredning, hänvisas till specialist utanför SiS

Strukturerad risk- och behovsbedömning

- Ska utföras i samtliga utredningar gällande ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård
- Övriga utredningar ska kunna innefatta en sådan bedömning i de fall behov föreligger
- Redovisning sker i eller i anslutning till psykologutlåtandet
- Bedömningen görs av psykolog
- Resultatens aktualitet poängteras

Bedömningsinstrument

- ERASOR (*Estimate of Risk of Adolescent Sexual Offense Recidivism*), Worling & Curwen. Beslutsstöd för risk för upprepande av sexuellt våld
- SAVRY (*Structured Assessment of Violence Risk in Youth*), Bartel, Borum, & Forth, 2002. Strukturerad bedömning av risker och behov för att minska risken för återfall i våldsbrott hos unga med känd kriminalitet.
- YLS/CMI (*Youth Level of Service/Case Management Inventory*), utarbetad av Robert Hoge och D.A. Andrews. Strukturerad bedömning av risk för återfall i kriminalitet eller annan antisocialitet

Pedagogiskt utlåtande

- Skolbakgrund
- Tidigare åtgärdsprogram
- Info om den unges betyg o kunskapsnivå enl kursplaner för grundskolan/grundsärskolan respektive ämnesplaner för gymnasieskolan/gymnasiesärskolan
- Beteendeobservationer med relevans för skolprestationer och inlärningsförmåga
- Ungdomens syn på tidigare skolgång + motivation för fortsatta studier

Pedagogiskt utlåtande forts.

Uppgifterna inhämtas genom kontakt med:

- ungdomen själv
- vårdnadshavare
- socialtjänsten som förmedlar kontakt med tidigare skola

Pedagogiskt utlåtande forts.

- Vårdnadshavares syn på skolgång
- Fokus på:
 - förmåga till läsförståelse o att uttrycka sig i tal och skrift.
 - matematisk förmåga
 - förmåga till omvärldsuppfattning
- Tidigare stödinsatser i skola, samarbete hem o skola + närvaro
- Debut av anpassningsproblem i skolan

Profession, kompetens

- Behörig lärare
- Helst specialpedagogisk kompetens

Familje- och nätverksutlåtande

- Familjebakgrund
- Familjens inbördes relationer under ungdomens uppväxt
- Kvalitet i nuvarande relationer
- Styrkor i familjesystemet
- Föräldrars integrering och etablering i samhället
- Mönster i nätverket av kriminalitet och missbruk
- Tillsyn - Uppfostran
- Familj – kamrater
- Syn på vidtagna och planerade åtgärder

Ansvarig för familje- och nätverksutlåtande

Kompetens:

Lägst samhälls-/eller beteendevetenskaplig utbildning med 210 hp.

Helst i kombination med grundläggande psykoterapeutisk utbildning med inriktning familjeterapi.

Medicinskt utlåtande / Hälsoutlåtande

- Anamnes
- Hälsodeklaration
- Kroppslig undersökning med bl a syn- och hörselkontroll

Medicinskt utlåtande utfärdas av läkare och
hälsoutlåtande av sjuksköterska

Beteendeobservationer en unik del i utredningen

- ✓ Motivation till förändring
- ✓ Intressen
- ✓ Färdigheter för att klara förändring
- ✓ Anpassning till rutiner o krav
- ✓ Nätverk – relationer till familj, kamrater, personal o övriga
- ✓ Värderingar
- ✓ Hälsa – fysisk o psykisk? Hur avspeglar sig ex impuls kontroll, uthållighet, frustrationstolerans o koncentration i vardagen?

Slutligen.....

- Precisering av uppdraget
- Koppling till risk- och skyddsfaktorer för antisocialitet
- Utredningens innehåll kopplas till behandlingsplan
- Utredningsmall
- Uttalad kompetens
- Ungdomens och familjens delaktighet

Utredningar inom LVM-vården

- Alla SiS institutionerna erbjuder alla klienter en SiS utredning LVM
- Utredningen görs i samarbete med socialtjänsten, men inte på uppdrag av socialtjänsten.
- De behandlingsrekommendationerna som föreslås i utredningen ska ligga till grund för vidare planering:
 - Utredningen ska vara klar innan §27-placering (placering inom öppnare vårdformer under LVM-tiden)
 - Tydliga och konkreta förslag på fortsatta insatser.
 - Prioriteringsordning och alternativa förslag.
 - Med klientens samtycke lämnas utredningen till nästa vårdgivare

Utredningsteam

- Socionom
- Psykolog
- Sjuksköterska/
- Ansvarig för beteendeobservationer

Utredningsansvarig + särskild kompetens inom missbruksbehandling/beroendelära

Vid behov:

- *Psykiatriker eller annan läkare*
- *Arbetsterapeut etc.*

Utredningens disposition

➤ Huvudutlåtande

Inkl. behandlingsrekommendationer

➤ Delutlåtanden

- Utlåtande avseende missbruk och beroende
- Psykologutlåtande
- Medicinskt utlåtande
- Utlåtande avseende social situation
- Beteendeobservationer

- *Ev. utlåtande avseende kriminalitet*
- *Ev. övrigt utlåtande*

Utlåtande avseende missbruk och beroende

- Klientens bild: DOK (strukturerad intervju med klienten), IDS-100, Audit/Dudit, samtal.
- Missbruksanamnes, grad av beroende, missbrukande nätverk.
- **Kompetens:**

Den som skriver utlåtandet ska ha särskild utbildning i missbruksbehandling/beroendelära

Utlåtande avseende social situation

- Boende, familj, umgänge, utbildning, arbete, försörjning, fritid, kriminalitet,
- DOK, intervjuer, socialtjänstens utredning.
- Fokus på aktuell situation och med utgångspunkt i frågeställningarna.

- **Kompetens:**

Den ansvarige ska ha minst högskoleexamen med 210 hp inom samhälls-/beteendevetenskap, t.ex. socionomexamen

Utlåtande avseende kriminalitet

- Vid särskilda frågeställningar om klientens kriminalitet kan ett utlåtande avseende kriminalitet utfärdas.
- Uppgifter om kriminell bakgrund, tidigare domar, kriminell livsstil, umgänge, attityder, missbruksrelaterad kriminalitet.

- **Kompetens:**

Den ansvarige ska ha minst högskoleexamen med 210 hp inom samhälls-/beteendevetenskap, t.ex. socionomexamen.